

Bruxelles, 21. listopada 2022.
(OR. en)

13471/22

Međuinstitucijski predmet:
2022/0227(COD)

CODEC 1503
COH 99
NDICI 16
RELEX 1325
PE 121

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o utvrđivanju posebnih odredbi za programe suradnje za razdoblje 2014.–2020. koji se podupiru iz Europskog instrumenta za susjedstvo i u okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja”, nakon poremećaja u provedbi programa – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu (Strasbourg, od 17. do 20. listopada 2022.)

I. UVOD

Odbor stalnih predstavnika 21. rujna 2022. potvrdio je da će Vijeće odobriti stajalište Europskog parlamenta ako Europski parlament odobri navedeni prijedlog Komisije bez amandmanâ.

Nakon što je na plenarnoj sjednici 18. listopada 2022. odobren zahtjev Odbora za vanjske poslove (AFET) da postupi u skladu s pravilom 163. (hitni postupak), Odbor je podnio Prijedlog uredbe Komisije. Nije podnesen nijedan amandman.

II. GLASOVANJE

Parlament je, preuzevši prijedlog Komisije, 20. listopada 2022. donio svoje stajalište u prvom čitanju. Navedeno stajalište sadržano je u zakonodavnoj rezoluciji Parlamenta.

Vijeće bi stoga trebalo moći odobriti stajalište Europskog parlamenta kako je navedeno u Prilogu ovom dokumentu, čime se završava prvo čitanje za obje institucije.

Akt bi se tada donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Europskog parlamenta.

P9_TA(2022)0369

Posebne odredbe za programe suradnje za razdoblje 2014. – 2020., nakon poremećaja u provedbi programa *I**

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 20. listopada 2022. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju posebnih odredbi za programe suradnje za razdoblje 2014.–2020. koji se podupiru iz Europskog instrumenta za susjedstvo i u okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja”, nakon poremećaja u provedbi programa (COM(2022)0362 – C9-0289/2022 – 2022/0227(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2022)0362),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 212. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C9-0289/2022),
 - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir da se predstavnik Vijeća pismom od 21. rujna 2022. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir članke 59. i 163. Poslovnika,
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
 2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;
 3. nalaže svojoj predsjednici da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 20. listopada 2022. radi donošenja Uredbe (EU) 2022/... Europskog parlamenta i Vijeća o o utvrđivanju posebnih odredbi za programe suradnje za razdoblje 2014.–2020. koji se podupiru iz Europskog instrumenta za susjedstvo i u okviru cilja „Europska teritorijalna suradnja”, slijedom poremećajâ u provedbi programa

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 178., članak 209. stavak 1. i članak 212. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtâ zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

nakon savjetovanja s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom¹,

¹ Stajalište Europskog parlamenta od 20. listopada 2022.

budući da:

- (1) U svojim zaključcima od 24. veljače 2022. Europsko vijeće osudilo je ničim izazvanu i neopravdanu vojnu agresiju Rusije na Ukrajinu, kao i sudjelovanje Bjelarusu u toj agresiji. Zbog agresije Komisija je suspendirala sporazume o financiranju za programe suradnje između Unije i Rusije odnosno Bjelarusu te, prema potrebi, države članice koja je domaćin upravljačkom tijelu dotičnog programa. Od početka vojne agresije Rusije na Ukrajinu Unija je uvela niz novih sankcija protiv Rusije i Bjelarusu.
- (2) Vojna agresija Rusije narušila je provedbu trinaest programa prekogranične suradnje koji se podupiru iz Europskog instrumenta za susjedstvo (ENI) uspostavljenog Uredbom (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹ između devet država članica koje su domaćini upravljačkim tijelima programâ s Ukrajinom, Republikom Moldovom, Rusijom i Bjelarusom.
- (3) Prijevarena priroda predsjedničkih izbora u Bjelarusu u kolovozu 2020. i nasilno gušenje mirnih prosvjeda već su doveli do prilagodbe pomoći Unije Bjelarusu slijedom Zaključaka Vijeća od 12. listopada 2020.

¹ Uredba (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo (SL L 77, 15.3.2014., str. 27.).

- (4) Zbog vojne agresije Rusije na Ukrajinu Unija, a posebno njezine istočne regije, kao i zapadni dijelovi Ukrajine i Republika Moldova, suočavaju se sa znatnim priljevom raseljenih osoba. Taj je priljev dodatan izazov za države članice i druge zemlje koje graniče s Ukrajinom, koji bi se mogao dodatno proširiti na druge države članice, posebno u vrijeme kad se njihova gospodarstva još oporavljaju od posljedica pandemije bolesti COVID-19.
- (5) Nadalje, dva programa transnacionalne suradnje koja se podupiru iz ENI-ja i Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) u skladu s Uredbom (EU) br.1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹, odnosno program Interreg za regiju Baltičkog mora u kojem sudjeluje Rusija i program transnacionalne suradnje Interreg Dunav u kojem sudjeluju Ukrajina i Republika Moldova, bila su znatno narušena vojnom agresijom Rusije na Ukrajinu ili, kad je riječ o Republici Moldovi, priljevom raseljenih osoba iz Ukrajine koji je izravna posljedica te agresije.
- (6) Od obavijesti o suspenziji sporazumâ o financiranju za programe suradnje s Rusijom i Bjelorusijom suspendirana je provedba svih programa i projekata s tim zemljama. Potrebno je utvrditi posebna pravila o nastavku provedbe programa suradnje koji se podupiru iz ENI-ja i EFRR-a, čak i u slučaju raskida odgovarajućeg sporazuma o financiranju.

¹ Uredba (EU) br. 1299/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o posebnim odredbama za potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj cilju „Europska teritorijalna suradnja” (SL L 347, 20.12.2013., str. 259.).

- (7) Provedba programa suradnje koji se podupiru iz ENI-ja uređena je Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 897/2014¹. Međutim, Provedbena uredba (EU) br. 897/2014 ne može se izmijeniti prema potrebi jer njezina pravna osnova, Uredba (EU) br. 232/2014, više nije na snazi od 31. prosinca 2020. Stoga je potrebno u zasebnom pravnom instrumentu utvrditi posebne odredbe u pogledu nastavka provedbe dotičnih programa suradnje.
- (8) Sporazumi o financiranju za programe suradnje s Ukrajinom i Republikom Moldovom nisu suspendirani. Međutim, na provedbu tih programa znatno utječu ničim izazvana i neopravdana vojna agresija Rusije na Ukrajinu te znatan priljev raseljenih osoba iz Ukrajine u Republiku Moldovu. U cilju suočavanja s izazovima za programske partnere, tijela nadležna za programe i projektne partnere, potrebno je utvrditi posebna pravila o nastavku provedbe dotičnih programa suradnje.
- (9) Kako bi se smanjilo opterećenje javnih proračuna koje nastaje zbog potrebe da se odgovori na ničim izazvanu i neopravdanu vojnu agresiju Rusije na Ukrajinu i na znatan priljev raseljenih osoba iz Ukrajine, pravilo sufinanciranja utvrđeno u Provedbenoj uredbi (EU) br. 897/2014 ne bi se trebalo primjenjivati na doprinos Unije.

¹ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 897/2014 od 18. kolovoza 2014. o utvrđivanju posebnih odredbi za provedbu programa prekogranične suradnje koji se financiraju u skladu s Uredbom (EU) br. 232/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog instrumenta za susjedstvo (SL L 244, 19.8.2014., str. 12.).

- (10) Za izmjenu stope sufinanciranja trebalo bi zahtijevati samo dostavu revidiranih financijskih tablica Komisiji i druge postupovne aranžmane. Potrebno je pojednostavniti pravila o prilagodbama i revizijama programa za programe na koje izravno utječe vojna agresija na Ukrajinu ili znatan priljev raseljenih osoba iz Ukrajine. Sve moguće posljedične prilagodbe, uključujući prilagodbe ciljnih vrijednosti pokazatelja, trebale bi biti dopuštene kao dio naknadne prilagodbe programa nakon završetka računovodstvene godine.
- (11) Rashodi za projekte kojima se odgovara na migracijske izazove koji su posljedica vojne agresije Rusije na Ukrajinu trebali bi biti prihvatljivi od datuma početka te agresije, 24. veljače 2022.
- (12) Iako je upravljanje projektima koje je već odabrao zajednički odbor za praćenje u nadležnosti upravljačkog tijela, u okviru pojedinih programa zajednički odbor za praćenje treba odobriti određene izmjene projekta. Kako bi se ubrzale potrebne izmjene, potrebno je stoga utvrditi da je za izmjenu dokumenata kojima se utvrđuju uvjeti za potporu projektima na koje utječu poremećaji u provedbi programa u skladu s nacionalnim pravom upravljačkog tijela nadležno isključivo odgovarajuće upravljačko tijelo, a da pritom nije potrebno prethodno odobrenje zajedničkog odbora za praćenje. Trebalo bi biti moguće takvim izmjenama obuhvatiti, među ostalim, zamjenu vodećeg korisnika i sve promjene plana financiranja i rokova za provedbu. Kad je riječ o novim projektima, upravljačkom tijelu trebalo bi izričito dopustiti da nakon nakon 31. prosinca 2022. potpisuje ugovore koji nisu ugovori za velike infrastrukturne projekte. Međutim, sve projektne aktivnosti koje se financiraju iz programa trebale bi završiti do 31. prosinca 2023.

- (13) Vojna agresija Rusije na Ukrajinu uzrokovala je inflaciju koja je veća od očekivane i neočekivano povećanje cijena opskrbe i izgradnje, što zajedno utječe na provedbu velikih infrastrukturnih projekata u okviru dotičnih programa. Kako bi se ispravila ta situacija, trebalo bi dopustiti da udio doprinosa Unije dodijeljen takvim projektima prijeđe gornju granicu utvrđenu u Provedbenoj uredbi (EU) br. 897/2014, odnosno 30 % pri zaključenju programa, pod uvjetom da je prekoračenje isključivo posljedica neočekivanog povećanja cijena opskrbe i izgradnje.
- (14) Provjere koje provodi upravljačko tijelo sastoje se od administrativnih provjera i provjera projekta na licu mjesta. Zbog poremećajâ u provedbi programa više nije bilo moguće provoditi provjere projekata na licu mjesta u Ukrajini. Stoga je potrebno predvidjeti mogućnost da se provode samo administrativne provjere. Osim toga, ako je infrastrukturna komponenta projekta uništena prije nego što su se provjere mogle provesti, korisnik bi trebao moći prijaviti povezane rashode za poravnanje računa na temelju časne izjave korisnika u kojoj se navodi da je prije uništenja infrastrukturne komponente projekt odgovarao sadržaju navedenom u računima ili dokumentima jednake dokazne vrijednosti.
- (15) U skladu s Provedbenom uredbom (EU) br. 897/2014 projektima se može dodijeliti financijski doprinos ako ispunjavaju niz detaljnih kriterija. Zbog poremećajâ u provedbi programa, jedan od tih kriterija ili više njih, posebno zahtjev da projekt ima jasan učinak na prekograničnu ili transnacionalnu suradnju, možda neće biti ispunjen pri nastanku poremećajâ ili zaključenju određenog projekta. Nadalje, možda se više neće poštovati osnovni uvjet da projekti uključuju korisnike iz barem jedne od država članica sudionica i barem jedne od partnerskih zemalja sudionica. Stoga je potrebno utvrditi mogu li se rashodi ipak smatrati prihvatljivima unatoč činjenici da pojedini uvjeti za financiranje možda više neće biti ispunjeni zbog poremećajâ u provedbi programa.

- (16) Zbog poremećajâ u provedbi programa mnogi projekti *de facto* neće imati partnera iz partnerske zemlje. Kako bi se korisnicima u državama članicama omogućilo da dovrše svoje aktivnosti, primjereno je iznimno odstupiti od obveze da svi projekti imaju barem jednog korisnika iz partnerske zemlje i da sve aktivnosti imaju istinski prekogranični ili transnacionalni učinak i koristi.
- (17) Obveze vodećeg korisnika obuhvaćaju sve aktivnosti povezane s provedbom projekta. Zbog poremećajâ u provedbi projekta vodeći korisnici mogli bi biti spriječeni u ispunjavanju svojih obveza u pogledu partnerske zemlje. Obveze vodećeg korisnika stoga bi trebalo prilagoditi i, prema potrebi, ograničiti na provedbu projekta u pogledu država članica. Vodećim korisnicima trebalo bi također dopustiti da izmijene pisani sporazum s drugim projektnim partnerima i da suspendiraju određene aktivnosti ili sudjelovanje određenih partnera. Konačno, vodeće korisnike trebalo bi osloboditi obveze da uplate primljene od upravljačkog tijela prenesu drugim partnerima ili bi tu obvezu trebalo barem prilagoditi.
- (18) Kako bi se pogođeni programi mogli nositi s iznimnim okolnostima, potrebno je dopustiti da se, u iznimnim i odgovarajuće obrazloženim slučajevima, projekte kojima se odgovara na migracijske izazove odabere bez prethodnog poziva na podnošenje prijedloga.

- (19) Slijedom suspenzije sporazumâ o financiranju s partnerskim zemljama suspendirana su plaćanja povezana sa sudjelovanjem Rusije ili Bjelarus. Nadalje, u Ukrajini izvanredne mjere koje je poduzela Narodna banka i sigurnosno stanje koje je posljedica vojne agresije Rusije na Ukrajinu otežavaju prijenos novca u inozemstvo. Stoga je primjereno omogućiti upravljačkom tijelu izravnu uplatu bespovratnih sredstava korisnicima projekata u državama članicama i u partnerskim zemljama čiji sporazumi o financiranju nisu suspendirani.
- (20) U programima suradnje koji se podupiru iz ENI-ja mora se utvrditi metoda konverzije rashoda nastalih u valuti koja nije euro. Ta se metoda treba primjenjivati tijekom cijelog trajanja programa. Zbog financijskih i gospodarskih posljedica vojne agresije Rusije na Ukrajinu došlo je do neočekivanih fluktuacija deviznog tečaja. Stoga je potrebno predvidjeti mogućnost promjene te metode.
- (21) Zbog poremećajâ u provedbi programa upravljačka tijela možda neće moći primati bankovne doznake iz određenih partnerskih zemalja, što bi dovelo do nemogućnosti naplate dugova od korisnika projekata koji se nalaze u tim zemljama. U slučaju partnerske zemlje koja je prenijela dio svojeg nacionalnog doprinosa upravljačkom tijelu, ti bi se iznosi trebali upotrijebiti za prijeboj takvih dugova. U slučaju drugih partnerskih zemalja, od naloga za povrat u pogledu nenaplativih dugova trebalo bi odustati ili bi ih trebala rješavati Komisija.

- (22) U skladu s Uredbom (EU) br. 1299/2013 primjenjivi uvjeti provedbe programa kojima se uređuje financijsko upravljanje te aspekti izrade programa, praćenja, evaluacije i kontrole sudjelovanja trećih zemalja putem doprinosa iz sredstava ENI-ja programima transnacionalne suradnje utvrđuju se u relevantnom programu suradnje te, prema potrebi, u sporazumu o financiranju između Komisije, vlada dotičnih trećih zemalja i države članice koja je domaćin upravljačkom tijelu odgovarajućeg programa suradnje. Iako bi se primjenjivi uvjeti provedbe programa kojima se uređuju takvi aspekti mogli prilagoditi prilagodbom programa suradnje, potrebno je predvidjeti neka odstupanja od određenih odredaba Uredbe (EU) br. 1299/2013 kako bi se dopustila primjena odredaba utvrđenih za programe suradnje koji se podupiru iz ENI-ja i na program Interreg za regiju Baltičkog mora te na program transnacionalne suradnje Interreg Dunav.
- (23) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest utvrđivanje posebnih odredaba u pogledu provedbe programa suradnje na koje utječe vojna agresija Rusije na Ukrajinu, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka predloženog djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji (UEU). U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

- (24) Financijska sredstva predviđena u kontekstu ove Uredbe trebaju biti u skladu s uvjetima i postupcima utvrđenima mjerama ograničavanja donesenima na temelju članka 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU)
- (25) Uzimajući u obzir hitnost odgovora na migracijske izazove koji su posljedica vojne agresije Rusije na Ukrajinu i nastavak javnozdravstvene krize prouzročene pandemijom bolesti COVID-19, smatra se primjerenim pozvati se na iznimku od roka od osam tjedana predviđenu u članku 4. Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata u Europskoj uniji, priloženog UEU-u, UFEU-u i Ugovoru o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju.
- (26) Kako bi se državama članicama omogućilo da na vrijeme prilagode svoje programe da bi mogle iskoristiti mogućnost upotrebe doprinosa Unije bez sufinanciranja za računovodstvenu godinu 2021.-2022., ova Uredba trebala bi stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju posebne odredbe za trinaest programa prekogranične suradnje uređenih Uredbom (EU) br. 232/2014 i dva programa transnacionalne suradnje uređena Uredbom (EU) br. 1299/2013 koji su navedeni u Prilogu ovoj Uredbi u pogledu poremećajâ u provedbi programa slijedom n vojne agresije Rusije na Ukrajinu i sudjelovanja Bjelarusâ u toj agresiji.
2. Članci od 3. do 14. ove Uredbe primjenjuju se na programe prekogranične suradnje uređene Uredbom (EU) br. 232/2014, koji su navedeni u dijelu 1. Priloga ovoj Uredbi.
3. Članak 15. ove Uredbe primjenjuje se na programe transnacionalne suradnje uređene Uredbom (EU) br. 1299/2013, koji su navedeni u dijelu 2. Priloga ovoj Uredbi.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:
 1. „partnerska zemlja” znači bilo koja od trećih zemalja koje sudjeluju u programu suradnje navedenom u Prilogu;
 2. „poremećaji u provedbi programa” znači problemi u provedbi programâ koji su posljedica bilo koje od sljedećih situacija ili njihove kombinacije:
 - (a) djelomična ili potpuna suspenzija ili raskid sporazuma o financiranju sklopljenog s partnerskom zemljom kao posljedica mjera ograničavanja donesenih u skladu s člankom 215. UFEU-a;
 - (b) vojna agresija na partnersku zemlju ili znatan priljev raseljenih osoba u takvu zemlju;

2. Za potrebe članaka od 3. do 14. ove Uredbe primjenjuju se i definicije utvrđene u članku 2. Provedbene uredbe (EU) br. 897/2014.

Članak 3.

Sufinanciranje

U situaciji iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (b) od država članica ili partnerskih zemalja ne zahtijeva se sufinanciranje doprinosa Unije za rashode koji su nastali i plaćeni te su uključeni u godišnja financijska izvješća za računovodstvene godine koje počinju 1. srpnja 2021., 1. srpnja 2022. odnosno 1. srpnja 2023.

Članak 4.

Izrada programa

1. Za primjenu članka 3. nije potrebna odluka Komisije kojom se odobrava prilagodba programa. Upravljačko tijelo nakon prethodnog odobrenja zajedničkog odbora za praćenje dostavlja Komisiji revidirane financijske tablice prije podnošenja godišnjih financijskih izvješća za računovodstvenu godinu 2021.–2022.
2. Prilagodbe programa koje se sastoje od kumulativnih promjena koje ne prelaze 30 % izvorno dodijeljenog doprinosa Unije za svaki tematski cilj ili tehničku pomoć i koje uključuju prijenos između tematskih ciljeva ili iz tehničke pomoći na tematske ciljeve ili koje uključuju prijenos iz tematskih ciljeva na tehničku pomoć smatraju se manjim izmjenama te ih stoga može izvršiti upravljačko tijelo, uz prethodno odobrenje zajedničkog odbora za praćenje. Za takve prilagodbe nije potrebna odluka Komisije.
3. Za kumulativne promjene iz stavka 2. nije potrebno dodatno obrazloženje osim pozivanja na poremećaje u provedbi programa i one mogu, ako je moguće, odražavati očekivani učinak prilagodbi na program.

Članak 5.

Prihvatljivost rashoda za projekte kojima se odgovara na migracijske izazove

Rashodi za projekte kojima se odgovara na migracijske izazove koji su posljedica poremećaja u provedbi programa prihvatljivi su od 24. veljače 2022.

Članak 6.

Projekti

1. Nakon nastanka poremećaja u provedbi programa upravljačko tijelo može izmijeniti dokumente kojima se utvrđuju uvjeti za potporu projektima na koje su utjecali ti poremećaji u skladu s nacionalnim pravom upravljačkog tijela i bez prethodnog odobrenja zajedničkog odbora za praćenje.

Te izmjene mogu također obuhvaćati zamjenu vodećeg korisnika ili promjene plana financiranja ili rokova za provedbu.

2. Upravljačko tijelo može potpisati ugovore koji nisu ugovori za velike infrastrukturne projekte nakon 31. prosinca 2022., pod uvjetom da se sve projektne aktivnosti koje se financiraju iz programa završe do 31. prosinca 2023.
3. Udio doprinosa Unije dodijeljen velikim infrastrukturnim projektima može prijeći 30 % pri zaključenju programa, pod uvjetom da je prekoračenje isključivo posljedica neočekivanog povećanja cijena opskrbe i izgradnje nakon inflacije koja je veća od očekivane.

Članak 7.

Funkcioniranje upravljačkog tijela

1. Provjere koje provodi upravljačko tijelo mogu biti ograničene na administrativne provjere ako provjere projekta na licu mjesta nisu moguće. Ako nije moguće provesti nikakve provjere, povezani rashodi ne prijavljuju se za poravnanje računa.
2. Neovisno o stavku 1., ako je infrastrukturna komponenta projekta uništena prije nego što su se provjere mogle provesti, povezani rashodi mogu se prijaviti za poravnanje računa na temelju časne izjave korisnika u kojoj se navodi da je prije uništenja infrastrukturne komponente projekt odgovarao sadržaju navedenom u računima ili dokumentima jednake dokazne vrijednosti.

Članak 8.

Učinak projekata na prekograničnu suradnju

1. U kontekstu provedbe projekata na koje utječu poremećaji u provedbi programa, učinak projekata na prekograničnu suradnju i njihove koristi ocjenjuju se u tri faze:
 - (a) prva faza do datuma nastanka poremećaja u provedbi programa;
 - (b) druga faza od datuma iz točke (a);
 - (c) treća faza nakon prestanka poremećaja u provedbi programa.

Kad je riječ o prvoj i trećoj fazi za tu ocjenu upotrebljavaju se pokazatelji i povezane ciljne vrijednosti koje su ostvarili korisnici u državama članicama i u partnerskim zemljama, pod uvjetom da su korisnici u partnerskim zemljama mogli dostaviti relevantne informacije upravljačkom tijelu.

Kad je riječ o drugoj fazi za tu ocjenu upotrebljavaju se pokazatelji i povezane ciljne vrijednosti koje su ostvarili korisnici u državama članicama i u onim partnerskim zemljama čiji sporazumi o financiranju nisu suspendirani i koje nisu u situaciji iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (b).

2. Prihvatljivost rashoda u projektima ocjenjuje se u skladu sa stavkom 1., u odnosu na njihov učinak na prekograničnu suradnju i koristi.
3. U situaciji iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (b) od projekata koji uključuju infrastrukturnu komponentu smještenu u partnerskoj zemlji ne zahtijeva se otpлата doprinosa Unije ako nije moguće ispuniti obvezu da ne podliježu znatnim promjenama u roku od pet godina od zaključenja projekta ili unutar razdoblja utvrđenog u pravilima o državnim potporama.

Članak 9.

Sudjelovanje u projektima

1. Od datuma nastanka poremećajâ u provedbi programa projekti koji su u tijeku mogu se nastaviti čak i ako ne može sudjelovati nijedan od korisnika iz partnerske zemlje koja se suočava sa situacijom iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (a) ili podtočke (b).
2. Od datuma nastanka poremećajâ u provedbi programa suradnje zajednički odbor za praćenje može odabrati nove projekte čak i ako u trenutku odabira ne može sudjelovati nijedan od korisnika iz partnerske zemlje koja se suočava sa situacijom iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (a) ili podtočke (b).
3. Od datuma prestanka poremećajâ u provedbi programa upravljačko tijelo može izmijeniti dokument kojim se utvrđuju uvjeti za potporu projektima kako bi se bez prethodnog odobrenja zajedničkog odbora za praćenje obuhvatili korisnici iz partnerske zemlje uključeni u prijavu projekta.

Članak 10.
Obveze vodećih korisnika

1. Nakon nastanka poremećaja u provedbi programa i sve dok takvi poremećaji traju, od vodećeg korisnika u državi članici ne zahtijeva se da:
 - (a) preuzme odgovornost za neprovođenje dijela projekta na koji su utjecali poremećaji;
 - (b) osigurava da su rashodi koje su prikazali korisnici na koje su utjecali poremećaji nastali u svrhu provedbe projekta i da odgovaraju aktivnostima utvrđenima u ugovoru i dogovorenima među svim korisnicima;
 - (c) provjerava je li rashode koje su prikazali korisnici na koje su utjecali poremećaji pregledao revizor ili nadležni javni službenik.

2. Nakon nastanka poremećaja u provedbi programa vodeći korisnik u državi članici ima pravo jednostrano izmijeniti i prilagoditi sporazum o partnerstvu s drugim korisnicima.

To pravo uključuje mogućnost potpune ili djelomične suspenzije aktivnosti korisnika iz partnerske zemlje, sve dok postoje poremećaji u provedbi programa.

3. Vodeći korisnik u državi članici može upravljačkom tijelu predložiti potrebne izmjene projekta, što uključuje preraspodjelu projektnih aktivnosti među preostalim korisnicima.

4. Nakon nastanka poremećajâ u provedbi programa vodeći korisnik u državi članici može zatražiti od upravljačkog tijela da ne primi financijski doprinos za provedbu projektnih aktivnosti u cijelosti ili da primi samo njegov dio.

Vodeći korisnik u državi članici nije obvezan osigurati da korisnici u partnerskim zemljama prime ukupan iznos bespovratnih sredstava što prije i u cijelosti.

5. U situaciji iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (b) vodeći korisnik u državi članici i upravljačko tijelo mogu, u dogovoru s tijelom za reviziju, provjeriti i prihvatiti zahtjev za plaćanje, a da revizor ili nadležni javni službenik nisu prethodno provjerili rashode koje je prijavio korisnik koji se nalazi u partnerskoj zemlji.
6. Stavci od 1. do 5. ovog članka primjenjuju se i na vodeće korisnike u partnerskoj zemlji koja nije u situaciji iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (a).

Osim toga, za vrijeme trajanja poremećajâ u provedbi programa takav vodeći korisnik može od upravljačkog tijela zatražiti i da utvrdi drugog korisnika kao vodećeg korisnika te da izvrši izravna plaćanja drugim korisnicima dotičnog projekta.

Članak 11.

Izravna dodjela

Nakon nastanka poremećajâ u provedbi programa i za vrijeme trajanja poremećajâ zajednički odbor za praćenje može u iznimnim i odgovarajuće obrazloženim slučajevima odabrati projekte kojima se odgovara na migracijske izazove koji su posljedica vojne agresije na zemlju sudionicu bez prethodnog poziva na podnošenje prijedloga.

Članak 12.

Plaćanja

Nakon nastanka poremećajâ u provedbi programa i ne dovodeći u pitanje članak 6. stavak 1., upravljačko tijelo može izravno prenijeti financijski doprinos za provedbu projektnih aktivnosti korisnicima projekata koji nisu vodeći korisnik.

Članak 13.

Upotreba eura

Metoda odabrana za konverziju rashoda nastalih u valuti koja nije euro u euro, kako je utvrđeno u programu, može se retroaktivno promijeniti od datuma nastanka poremećajâ u provedbi programa primjenom mjesečnog obračunskog tečaja Komisije koji se primjenjuje u jednom od sljedećih mjeseci:

- (a) mjesec u kojem su nastali rashodi;
- (b) mjesec u kojem su rashodi dostavljeni na pregled revizoru ili nadležnom javnom službeniku;
- (c) mjesec u kojem su rashodi prijavljeni vodećem korisniku.

Članak 14.

Financijske odgovornosti, povrati i vraćanje financijskih sredstava upravljačkom tijelu

1. Nakon nastanka poremećajâ u provedbi programa i za vrijeme trajanja poremećajâ upravljačko tijelo obvezno je poduzeti sve potrebne korake za potraživanje povrata nepropisno isplaćenih iznosa od korisnika u partnerskim zemljama ili od vodećih korisnika u državama članicama ili partnerskim zemljama u skladu s postupkom utvrđenim u stavcima od 2. do 5.
2. Upravljačko tijelo može odlučiti osigurati povrat nepropisno isplaćenih iznosa izravno od korisnika u državi članici bez prethodnog povrata preko vodećeg korisnika u partnerskoj zemlji.
3. Upravljačko tijelo priprema i šalje dopise za povrat kako bi osiguralo povrat nepropisno isplaćenih iznosa.

Međutim, u slučaju negativnog odgovora ili izostanka reakcije korisnika iz partnerskih zemalja ili iz partnerske zemlje u kojoj korisnik ima poslovni nastan, upravljačko tijelo nije obvezno provesti upravni postupak ili pokušati osigurati povrat od dotične partnerske zemlje ili pokrenuti postupak pravne zaštite u dotičnoj partnerskoj zemlji.

Upravljačko tijelo dokumentira svoju odluku o neprovođenju prvog pokušaja povrata. Taj se dokument smatra dostatnim dokazom o tome da je upravljačko tijelo postupilo s dužnom pažnjom.

4. Ako se povrat odnosi na potraživanje od korisnika s poslovnim nastanom u partnerskoj zemlji koja se nalazi u situaciji iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (a) i čije je sufinanciranje preneseno na upravljačko tijelo, upravljačko tijelo može prebiti potraživanje čija se naplata zahtijeva s neiskorištenim financijskim sredstvima koja je partnerska zemlja prethodno prenijela upravljačkom tijelu.
5. Ako se povrat odnosi na potraživanje od korisnika s poslovnim nastanom u partnerskoj zemlji koja se nalazi u situaciji iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (a) i ako upravljačko tijelo ne može prebiti to potraživanje u skladu sa stavkom 4. ovog članka, upravljačko tijelo može zatražiti od Komisije da preuzme zadaću povrata iznosâ.

Ako je dotičnom korisniku na temelju mjera ograničavanja donesenih u skladu s člankom 215. UFEU-a zamrznuta imovina ili je zabranjeno izravno ili neizravno stavljanje na raspolaganje financijskih sredstava ili gospodarskih izvora tom korisniku ili u njegovu korist, upravljačko tijelo dužno je zatražiti od Komisije da preuzme zadaću povrata iznosâ. Upravljačko tijelo u tu svrhu Komisiji ustupa svoja prava prema korisniku.

Upravljačko tijelo obavještuje zajednički odbor za praćenje o svim postupcima povrata koje je preuzela Komisija.

Članak 15.

Odstupanja od Uredbe (EU) br. 1299/2013 koja se primjenjuju na transnacionalne programe

1. Odstupajući od članka 12. stavaka 1. i 2. Uredbe (EU) br. 1299/2013, odbor za praćenje ili upravljački odbor koji je osnovao odbor za praćenje i koji djeluje pod njegovom odgovornošću može odabrati nove operacije čak i ako ne postoji nijedan korisnik iz partnerske zemlje koja se suočava sa situacijom iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (a) ili podtočke (b) ove Uredbe, pod uvjetom da su utvrđeni transnacionalni učinci i koristi.

Odbor za praćenje ili upravljački odbor također može odabrati nove projekte čak i ako u trenutku odabira ne može sudjelovati nijedan od korisnika iz partnerske zemlje koja se suočava sa situacijom iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (a) ili podtočke (b).

2. Odstupajući od članka 12. stavaka 2. i 4. Uredbe (EU) br. 1299/2013, operacije koje su u tijeku mogu se nastaviti čak i ako nijedan od korisnika iz partnerske zemlje koja se suočava sa situacijom iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (a) ili podtočke (b) ove Uredbe ne može sudjelovati u provedbi projekta.

U kontekstu provedbe operacija na koje utječu poremećaji u provedbi programa, učinak transnacionalne suradnje i njezine koristi ocjenjuju se u skladu s člankom 8. stavcima 1. i 3. ove Uredbe.

3. Odstupajući od članka 12. stavka 5. Uredbe (EU) br. 1299/2013, upravljačko tijelo može u skladu sa svojim nacionalnim pravom izmijeniti dokumente s uvjetima za podupiranje operacija na koje utječu poremećaji u provedbi programa.

Te izmjene također mogu obuhvaćati zamjenu vodećeg korisnika ili promjene plana financiranja ili rokova za provedbu.

Od datuma prestanka poremećajâ u provedbi programa upravljačko tijelo može izmijeniti dokument s uvjetima za podupiranje operacija kako bi se obuhvatili korisnici iz partnerske zemlje koja se suočava sa situacijom iz članka 2. stavka 1. točke 2. podtočke (a) ili podtočke (b), koji je uključen u dokumentaciju za prijavu.

4. Odstupajući od članka 13. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1299/2013, članak 10. ove Uredbe primjenjuje se na prava i obveze vodećih korisnika.
5. Odstupajući od članka 21. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1299/2013 i ne dovodeći u pitanje stavak 3. ovog članka, tijelo za ovjeravanje može izravno izvršavati plaćanja korisnicima koji nisu vodeći korisnik.
6. Odstupajući od članka 23. stavka 4. Uredbe (EU) br. 1299/2013, članak 7. ove Uredbe primjenjuje se na provjere upravljanja koje provode upravljačko tijelo i kontrolori.

7. Odstupajući od članka 27. stavaka 2. i 3. Uredbe (EU) br. 1299/2013, članak 14. ove Uredbe primjenjuje se u pogledu povrata nepropisno isplaćenih iznosa i vraćanja financijskih sredstava upravljačkom tijelu.
8. Odstupajući od članka 28. Uredbe (EU) br. 1299/2013, članak 13. ove Uredbe primjenjuje se u pogledu metode odabrane za konverziju rashoda nastalih u valuti koja nije euro u euro.
9. Odstupanja predviđena u stavcima od 1. do 8. primjenjuju se od datuma nastanka poremećaja u provedbi dotičnih transnacionalnih programa i sve dok ti poremećaji traju.

Članak 16.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednica

Predsjednik/Predsjednica

PRILOG

Popis dotičnih programa suradnje za razdoblje 2014.–2020.

DIO 1.: POPIS PROGRAMA PREKOGRANIČNE SURADNJE U SKLADU S UREDBOM (EU) BR. 232/2014

1. 2014TC16M5CB001 – ENI-CBC Kolarectic
2. 2014TC16M5CB002 – ENI-CBC Karelija – Rusija
3. 2014TC16M5CB003 – ENI-CBC Jugoistočna Finska – Rusija
4. 2014TC16M5CB004 – ENI-CBC Estonija – Rusija
5. 2014TC16M5CB005 – ENI-CBC Latvija – Rusija
6. 2014TC16M5CB006 – ENI-CBC Litva – Rusija
7. 2014TC16M5CB007 – ENI-CBC Poljska – Rusija
8. 2014TC16M5CB008 – ENI-CBC Latvija – Litva – Bjelarus
9. 2014TC16M5CB009 – ENI-CBC Poljska – Bjelarus – Ukrajina
10. 2014TC16M5CB010 – ENI-CBC Mađarska – Slovačka – Rumunjska – Ukrajina
11. 2014TC16M5CB011 – ENI-CBC Rumunjska – Moldova
12. 2014TC16M5CB012 – ENI-CBC Rumunjska – Ukrajina
13. 2014TC16M6CB001 – ENI-CBC Crnomorski bazen

DIO 2.: POPIS PROGRAMA TRANSNACIONALNE SURADNJE U SKLADU S UREDBOM (EU) BR. 1299/2013

1. 2014TC16M5TN001 – program Interreg za regiju Baltičkog mora
2. 2014TC16M6TN001 – program transnacionalne suradnje Interreg Dunav